

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2024
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
12/06/2024

ΘΕΜΑ Α

A1.

- α) Σχολ. Βιβλ. Σελ. 134-135 «Τον Ιανουάριο... στρατιωτική δύναμη»
β) Σχολ. Βιβλ. Σελ. 215 «Οι διαπραγματεύσεις... την Ελλάδα» (απαιτείται να διευκρινιστεί ότι διαπραγματεύτηκαν οι Επαναστάτες του Θερίσου με τις Προστάτιδες Δυνάμεις).
γ) Σχολ. Βιβλ. Σελ. 26 «Η πιο γνωστή... δραχμών»

A2.

- α. Λάθος
β. Λάθος
γ. Λάθος
δ. Σωστό
ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β

B1.

Σχολ. Βιβλ. Σελ. 52 το μάθημα 6: «Η ελληνική οικονομία κατά την περίοδο του μεσοπολέμου».

B2.

Σχολ. Βιβλ. Σελ. 217-218: «Για την επίσημη... ιστό της» (απαιτείται ενδεικτικό χρονικό πλαίσιο μετά την έκδοση ενωτικού ψηφίσματος στις 24 Σεπτεμβρίου 1908)

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

α) Σχολ. Βιβλ. Σελ. 161: «Μετά την υπογραφή... στάση των προσφύγων»

Ενδεικτική απάντηση με Σύνοψη

Σχολ. Βιβλ. Σελ. 161: «Μετά την υπογραφή... δεν εφαρμόστηκαν ποτέ»

- Πράγματι, όπως επιβεβαιώνεται στο πρώτο παράθεμα (δευτερογενής πηγή του Β. Κολλάρου), «Η μειονοτική πολιτική του Ελευθερίου Βενιζέλου», στη Συμφωνία των Αθηνών κατέληξαν οι δύο αντιμαχόμενες χώρες Ελλάδα, Τουρκία με πρωτεργάτες τον Έλληνα υπουργό εξωτερικών Περικλή Αργυρόπουλο και τον Τούρκο αντιπρόσωπο στη Μικτή Επιτροπή Σουκρή Σαράτσογλου. Με τη συμφωνία θα εξαγοράζονταν οι μη ανταλλάξιμες ιδιοκτησίες (κτήματα και ακίνητα) τόσο από την Ελλάδα όσο και από την Τουρκία με εξαίρεση αυτά των μουσουλμάνων της Δυτικής Θράκης και των Ελλήνων της Κων/πολης, που τους εξαιρούσε η Σύμβαση της Λοζάνης. Επιπρόσθετα, προσδιορίζονταν πως το κάθε κράτος θα κατέβαλε το ανάλογο αντίτιμο της αξίας των κτημάτων με παράλληλη απαλλαγή οποιουδήποτε κωλύματος, ώστε να δοθούν στους ιδιοκτήτες τους.
- Όπως επισημαίνει ο Βασίλης Κολλάρος, είχε προηγηθεί η Σύμβαση της Άγκυρας τον Ιούνιο του 1925 (ή αλλιώς η Συμφωνία Εξηντάρη-Χαμδή Βέη) η οποία δεν τελεσφόρησε.

Σχολ. Βιβλ, σελ. 161: «τον Αύγουστο ... στάση προσφύγων»

β) Σχολ. Βιβλ. Σελ. 161: «Στις 10 Ιουνίου... άλλου κράτους»

- Στο κείμενο του Σβολόπουλου (δευτερογενής πηγή) «Η ελληνική εξωτερική πολιτική 1900-1945», τονίζεται ότι με το Σύμφωνο Φιλίας, Ουδετερότητας και Διαιτησίας δεν επιτρέπονταν κάθε πολιτικοοικονομική σύμπραξη, που θα έθετε σε κίνδυνο τα συμφέροντα των δύο μερών. Στο σύμφωνο περιλαμβανόταν και ξεχωριστή εμπορική σύμβαση, που περιείχε μια προξενική σύμβαση καθώς και μια εγκαταστάσεως. Ακολουθούσε και ειδική συμφωνία για τους ναυτικούς εξοπλισμούς, σύμφωνα με την οποία η κάθε χώρα υποχρεώνονταν να ενημερώνει την έτερη για κάθε παραγγελία ναυτικού εξοπλισμού προς αποφυγή οποιασδήποτε τριβής.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

A.

Ενδεικτική Απάντηση: (Προαιρετικά το χωρίο: «Όσο οι Έλληνες... πολιτικών κομμάτων»)

Σχολικό βιβλίο σελίδες 60-61: «Τα γεγονότα αυτά... οι πρώτες παρατάξεις».

Με το πρώτο ερώτημα ταιριάζουν τα κείμενα Α' και Β' τα οποία είναι δευτερογενείς πηγές.

«Ο Δ. Υψηλάντης έφτασε στην επαναστατημένη Πελοπόννησο... όργανα τοπικής εμβέλειας».

- ❖ Σύμφωνα με το κείμενο Α', οι πρόκριτοι είχαν μια περιορισμένη οπτική σε ό,τι αφορά τον τρόπο διαχείρισης της εξουσίας και της κατανομής των αξιωμάτων αλλά και της οργάνωσης των θεσμών. Στρέφονταν αποκλειστικά στη διασφάλιση της πελοποννησιακής αυτοδιοίκησης.

«Ο Υψηλάντης θέλησε... εξουσία στα χέρια του».

- ❖ Ο Υψηλάντης είχε ως όραμά του ένα κράτος αποδεδειγμένο από την οθωμανική κυριαρχία με κεντρική πολυαρχική διοίκηση. Μάλιστα, η αντίληψή του διακρίνονταν από μία προσωποπαγή πολιτική τόσο στον πολιτικό και στρατιωτικό τομέα για ένα ασαφές χρονικό διάστημα. Στήριγμά του αποτελούσαν οι αστοί, γεγονός που έρχονταν σε ρήξη με τους γαιοκτήμονες που αποσκοπούσαν σε ένα αυτοδιοικούμενο συλλογικό όργανο. Άλλωστε, οι τελευταίοι αποστρέφονταν ένα εθνικό κοινοβούλιο ή μία κεντρική αρχή που δεν θα ευνοούσαν την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους.

«Οι πρόκριτοι δεν το αποδέχθηκαν... πειθαρχία στο στράτευμα»

- ❖ Σύμφωνα με το κείμενο Β', ο Υψηλάντης δεν στόχευε στην εξουδετέρωση της δύναμης των προκρίτων αλλά επεδίωκε συγκεντρωτική διοικητική οργάνωση, δημιουργία κρατικών εσόδων αλλά και ίδρυση και σωμάτων τακτικού στρατού με πειθαρχία και κανονική τροφοδοσία. Έτσι, συγκρούστηκε με τους προκρίτους.
- ❖ Θεωρούσε ότι οι μικροί ιδιωτικοί στρατοί δεν θα βοηθούσαν την οργάνωση πολεμικού σχεδίου που να καλύπτει ολόκληρη την Πελοπόννησο, αφού οι τελευταίοι περιορίζονταν πάντα στην περιφέρεια στην οποία δρούσαν.

«Θεωρούσε ότι οι...υπεύθυνοι για όλα».

- ❖ Ο Υψηλάντης διατεινόταν ότι αν επικρατούσαν οι ιδιωτικοί στρατοί τότε θα κυριαρχούσαν η πολυαρχία, η αυθαιρεσία και ο τοπικισμός. Έτσι, την ουσιαστική δύναμη θα την είχαν οι πρόκριτοι και οι καπεταναίοι που θα ισχυροποιούνταν με τα λάφυρα και τα πυρομαχικά που θα λάμβαναν από τους Τούρκους. Η δύναμη των προκρίτων και των καπεταναίων θα αυξάνονταν, καθώς θα εξασφάλιζαν τους φόρους προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τα σώματά αλλά και να προσλάβουν μικροκαπεταναίους.

«Συγκροτήθηκαν λοιπόν οι πρώτες παρατάξεις».

Β. σχολικό βιβλίο σελίδα 61: «Το «Προσωρινόν Πολίτευμα»...στρατιωτικών και προκρίτων».

Με το δεύτερο ερώτημα ταιριάζει το κείμενο Γ΄ που αποτελεί δευτερογενή πηγή.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 61:«Το «Προσωρινόν Πολίτευμα»...θέσπιση πολυαρχικής εξουσίας»

- ❖ Στην Α΄ Εθνοσυνέλευση έγιναν σαφείς οι διαχωρισμοί ανάμεσα στους επαναστάτες. Από τη μία πλευρά συντάχθηκαν οι προεστοί της Πελοποννήσου, των νησιών, οι αρχιερείς και οι εκπρόσωποι της δυτικής και ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και από την άλλη οι στρατιωτικοί οι οποίοι είχαν τη δύναμη να διεκδικήσουν την εξουσία.
- ❖ Το Προσωρινό Πολίτευμα της Επιδαύρου προέβλεπε αντιπροσωπευτική διακυβέρνηση και διάκριση των εξουσιών. Συγκροτήθηκε η Πολιτική διοίκηση που αποτελούνταν από το Βουλευτικό και το Εκτελεστικό. Αμφότερα είχαν θητεία ενός έτους.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 61: «Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος...και ο Υψηλάντης»

- ❖ Η εκλογή του Δ. Υψηλάντη ως προέδρου του Βουλευτικού ισοδυναμούσε στην πραγματικότητα με πολιτική υποβάθμιση. Η Φιλική Εταιρεία τέθηκε εντελώς στο περιθώριο μιας και δεν αναφερόταν πουθενά το όνομά της αλλά η Εθνική Συνέλευση αντικατέστησε το σήμα της Φιλικής Εταιρείας, τον Φοίνικα, με το σύμβολο της Αθηνάς.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 61: «Έτσι δημιουργήθηκε ρήγμα στις σχέσεις μεταξύ στρατιωτικών και προκρίτων»